

2572
nēst. izsk.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Člāva Druva - Forān (1900-1991),
grafika, gleznotāja
(A.S.P.)

F-2572

Pastāvīgo izsk.

Druja – Foršū Elza (1900 – 1991) grafiķe, gleznotāja (ASV).

Aprakstījums (vēsturiskā izziņa)

Fondraža nosaukums

Druja – Foršū Elza grafiķe, gleznotāja.

Administratīvā vēsture (Biogrāfija)

Dzimusi Sēlpilī skolotāju ģimenē. 1905. gada revolūcijas notikumi liek ģimenei doties uz Ukrainu. Drujas apmetas Poltavā. Tā kā tēvs ir lektors Kijevas universitātē, Druju ģimene ir materiāli samērā labi situēta, tāpēc Elza mācās prestižajā Starickas sieviešu ģimnāzijā, kur viņas mākslas skolotājs jau agri pamana meitenes dotības zīmēšanā.

1917. gadā, kad Elza Druja beidz skolu, viņš mudina jaunieti pievērsties mākslas studijām.

1921. gadā Druju ģimene atgriežas Latvijā. 1924. gadā Elza iestājas Latvijas Mākslas akadēmijā. Sākotnēji viņa mācās profesora Voldemāra Tones glezniecības klasē, kur studente parāda atzīstamas spējas portretēšanas jomā. Viņu interesē arī dekoratīvā glezniecība un keramika. Viņas skolotāji ir Kārlis Miesnieks, Augusts Annuss, Ludolfs Liberts, Jānis Kuga u.c.

Par pamatspecialitāti Elza Druja tomēr izvēlas grafiku un 1932. gadā Akadēmiju absolvē pie profesora Riharda Zariņa ar diplomdarbu asējuma tehnikā — vijolnieka Čunčiņa portretu.

Līdztekus studijām Akadēmijā Elza strādā populārā žurnāla «Atpūta» mākslas redakcijā. Dažādās tehnikās izpildīti top žurnāla vāki, kur ir gan precīzas detaļas, gan intimitāte.

20. gs. 30. gados māksliniece tiek uzaicināta zīmēt tautastērpus rakstu krājumam «Latvju raksti». Pie šī darba viņa strādā ar lielu aizrautību.

Viens no Drujas ievērojamākajiem darbiem ir Rīgas pilsētas valdes 30. gados pasūtītais grafiku cikls, kas veltīts Rīgas arhitektūrai. Pie pasūtījuma māksliniece strādā astoņus gadus. Rezultāts — 110 asējuma lapas.

1937. gadā Latvju mākslinieku biedrības izstādē māksliniece piedalās ar vairākiem uzmanību piesaistošiem akvareļiem. 1938. gadā viņa vairākus mēnešus mācās Beļģijā pie gleznotāja Opsomera, bet 1939. gadā mākslinieces Elzas Drujas - Foršū divas gleznas tiek izstādītas Parīzē.

1942. gadā māksliniece sarīko savu pirmo personālizstādi, kur galvenokārt pārstāvēta glezniecība. Atsauksmes par izstādi ir pozitīvas.

1942. gadā kopā ar vīru Edgaru Foršū viņa nodibina «E. Drujas - Foršū» apgādu, kura mērķis sērijā «Latviešu māksla» ir izdot monogrāfijas par latviešu māksliniekiem.

1944. gadā Foršū ģimene dodas bēgļu gaitās. Sešus gadus viņi dzīvo Vācijā, kur Elza Druja – Foršū nododas aktīvam radošam darbam, kļūstot par vācu mākslinieku organizācijas «Ring» locekli, bet 1950. gadā pārceļas uz dzīvi ASV, kur turpina ražīgi strādāt. Viņa darbojas dažādās mākslinieku organizācijās, viņas gleznas tiek eksponētas mākslas izstādēs Bostonā, Greničā, Ņujorkā. Elza Druja – Foršū ir ALMA goda biedre, Ņujorkas latviešu mākslinieku grupas locekle.

1978. gadā Ņujorkā notiek Elzas Drujas - Foršū retrospektīvā izstāde, kurā skatāmi četrdesmit dažādu periodu darbi - portreti, akti, klusās dabas, mazpilsētu un lauku ainas, kas atsedz mākslinieces daudzpusīgās talanta šķautnes.

21

Elzas Drujas- Foršu māksla balstās uz stingrām reālisma tradīcijām, viņa nekad nav aizrāvusies ar pārdošiem eksperimentiem. Māksliniecei ir savs nesamākslots stils, ko viņa izkopusi līdz pilnībai.

Mākslinieces dzīves pārdzīvēšana pārtrūkst 1991. gadā ASV, Stanfordā.

Autors: *Elga Sēnala*, galvenā krājuma glabātāja Jēkabpils Vēstures muzejā.

Biogrāfija pārrakstīta no Jēkabpils rajona laikraksta "Brīvā Daugava" mājaslapas http://www.bdaugava.lv/?kat=24&news_id=3250

Glabāšanas vēsture

Fotomateriāli glabājušies Ņujorkas latvieša, sabiedriskā darbinieka Raimonda Dzelzkalna privātarhīvā, savukārt Elzas Drujas- Foršu oriģināldarbi glabājušies B.Cīrules privātkolekcijā.

Tiešais iegūšanas veids

Fotomateriālus 2006. gadā valsts glabāšanā nodevis Raimonds Dzelzkalns (apraksti 2v un 3v), bet Elzas Drujas- Foršu oriģināldarbus B.Cīrule(ASV), (apraksts 1v).

Temats un īss saturs

Fondu veido: Drujas - Foršu Elzas oriģināldarbi, informatīvi dokumenti par mākslinieces radošo darbību, kompozīciju fotogrāfijas un arī to diapozitīvi.

Izvērtēšana

Dokumenti valsts glabāšanā saņemti nesakārtotā veidā.

Komplektēšana

Iespējams dokumentu papildinājums.

Sistematizācija

Aprakstā Nr. 1 – v, Drujas – Foršu Elzas oriģināldarbi (gleznas)

Aprakstā Nr. 2- v, Drujas – Foršu Elzas radošo darbību raksturojošie dokumenti, katalogi, bukleti un mākslas darbu fotogrāfijas.

Aprakstā Nr. 3 – v , Drujas – Foršu Elzas diapozitīvu arhīvs.

Pieejamības noteikumi

Neierobežotas piekļuves dokumenti.

Aprakstījumu sastādīja :
PFTDD galvenais arhivists
19.12.2006.

A. Tavkins

Aigars Tavkins

Fonds Nr. 2572**Druja – Foršū Elza (1900 – 1991), grafīke, gleznotāja (ASV)****APRAKSTĪJUMS (VĒSTURISKĀ IZZIŅA)**
(turpinājums)**par 1981. – 2007. g.****Fondraža nosaukums.**

Druja – Foršū Elza.

Administratīvā vēsture (Biogrāfija).

Skat. fonda nr. 2572 aprakstījumu (vēsturisko izziņu).

Aprakstu vienības uzkrāšanas laiks.

Par 1981. - 2007.g.

Glabāšanas vēsture.

Dokumentus no E. Drujas – Foršū vīra E. Foršū mantojusi B. Cīrule.

Tiešais iegūšanas avots.

Latvijas Valsts arhīvs dokumentus saņēmis no B. Cīrules.

Temats un īss saturs.

Fonda Nr. 2572 vienkāršotā apraksta Nr. 2-v turpinājumu veido E. Drujas – Foršū personas un radošās darbības dokumenti, E. Drujas – Foršū ģimenes, draugu un gleznu fotogrāfijas, kā arī B. Cīrules atmiņas par gleznotāju E. Druju – Foršū.

Izvērtēšana.

Dokumenti saņemti daļēji sakārtotā veidā.

Sistematizācija.

Vērtības ekspertīze, sistematizācija un vienkāršotā aprakstīšana veikta 2007. gadā. Sistematizācijas un aprakstīšanas rezultātā turpināts vienkāršotais apraksts Nr. 2-v un izveidotas 3 lietas, kas kārtotas pēc hronoloģiskā principa. Fonda turpinājuma lietas kārtotas atbilstoši dokumentu sistematizācijai, kas noteikta pie iepriekšējās aprakstīšanas.

Pieejamības noteikumi.

Bez ierobežojuma.

Dokumentu valoda.

Dokumenti pārsvarā latviešu valodā, bet atsevišķi dokumenti ir angļu valodā.

Fiziskais raksturojums.

Labs.

Uzziņu palīgīdzekļi.

Apraksts glabājamo lietu līmenī.

Aprakstījumu sagatavoja
Personu fondu un trimdas dokumentu daļas
galvenā arhīviste:

I. Kalniņa Inese Kalniņa

23.10.2007.

Latvijas Valsts arhīvs

LIETAS Nr. _____ APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā numurētas 4 (četras) _____
ar cipariem un vārdiem

_____ lapas,

tajā skaitā: litera lapas _____

numēracijā izlaistas lapas _____

un + _____ iekšējā apraksta lapas

ar cipariem

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja _____

vec. korp.

amats

[Signature]

paraksts

B. Cicca

paraksta atšifrējums

13.11.2007.

datums